

УДК 65.330.1

К. Г. Коляда,
студентка, Запорізький національний технічний університет, м. Запоріжжя
Т. В. Пуліна,
д. е. н., професор, Запорізький національний технічний університет
І. А. Нечаєва,
к. е. н., доцент кафедри менеджменту, Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИКА ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ІТ-КОМПАНІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ ПОКАЗНИКІВ АНАЛІЗУ АКЦІЙ ТА ІНТЕГРАЛЬНОГО ПОКАЗНИКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

K. Kolyada,
student of Zaporizhzhya National Technical University, Zaporizhzhia
T. Pulina,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Zaporizhzhya National Technical University, Zaporizhzhia
I. Nechayeva,
Ph.D.in Economics, docent, Zaporizhzhya National Technical University, Zaporizhzhia

METHODOLOGY FOR ASSESSING THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF AN IT COMPANY THROUGH STOCK INDICES AND AN INTEGRAL INDICATOR OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS

У статті досліджено сучасні підходи та методи оцінки інвестиційної привабливості. Встановлено, що інвестиційна привабливість виступає неодмінною умовою успішного функціонування підприємств будь-якої організаційно-правової форми; завдяки їй створюються або зміцнюються явні та приховані переваги підприємства перед конкурентами тощо. Потенційні інвестори приділяють величезну увагу оцінці саме інвестиційної привабливості компанії, оскільки прагнуть мінімізувати ризики та отримати максимальний ефект на вкладений капітал. Найбільш використовуваними в оцінці інвестиційної привабливості підприємства є методи фінансово-економічного, стратегічного та маркетингового аналізу, які, однак, у повній мірі не враховують специфіку діяльності підприємства. У статті запропоновано удосконалену методику оцінки інвестиційної привабливості ІТ-компанії за допомогою показників аналізу акцій та інтегрального показника інвестиційної привабливості.

The article investigates modern approaches and methods of evaluation of investment attractiveness. It has been established that investment attractiveness is an indispensable condition for the successful operation of enterprises of any organizational and legal form; it creates or strengthens the company's explicit and hidden advantages over its competitors, and so on. Potential investors are paying a lot of attention to the investment attractiveness of the company because they seek to minimize the risks and receive maximum effect on the invested capital. The most used methods in assessing the investment attractiveness of the enterprise are those of financial-economic, strategic and marketing analysis, which, however, do not fully take into account the specifics of the enterprise. The article proposes an improved methodology for assessing the investment attractiveness of an IT company through stock indices and an integral indicator of investment attractiveness.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість, оцінка фінансового стану, оцінка інвестиційної привабливості.

Key words: investment activity, investment attractiveness, estimation of financial condition, estimation of investment attractiveness.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Невирішеною частиною проблеми оцінювання інвестиційної привабливості є урахування сфери діяльності підприємства, що особливо актуальним є для компаній, що функціонують у глобальному ІТ-середовищі.

тому числі, на основі оцінки інвестиційної привабливості підприємства, необхідно зазначити таких як, Білих Л.П., Бірман Г., Бланк І.А., Бочаров В.В., Валінурова Л.С., Казакова О.Б., Кисельова Н.В., Нечаєва І.А., Трясціна Н.Ю., Шмідт С., Щіборщ К.В.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ

Метою дослідження є удосконалення методики оцінювання інвестиційної привабливості підприємства з урахування особливостей та специфіки сфери діяльності ІТ-компанії.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Серед авторів, сферою інтересів яких є питання підвищення ефективності інвестиційної діяльності, у

ВИКЛАД ОСНОВОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Нині різними авторами запропоновано ряд методик оцінки інвестиційної привабливості організації. Однак, незважаючи на їх кількість, методики можливо класифікувати на кілька груп.

Перша група заснована на використанні виключно показників фінансової звітності підприємства, тобто являє собою оцінку фінансового стану підприємства. Зокрема у методиці Суркіна П.М. за основу оцінювання взяті показники в розрізі трьох блоків: показники ринкової стійкості, коефіцієнти ліквідності і рентабельності [18]. Циганов А.В. використовує показники, що характеризують ефективність діяльності підприємства і показники платоспроможності [20]. Ендовицкий Д.А. виділяє показники ліквідності і платоспроможності, фінансової стійкості, оборотності активів і рентабельності господарської діяльності [10]. Аніскін Ю.П. пропонує методику оцінки на основі факторного аналізу рентабельності активів [2]. Відносна простота розрахунків та доступність інформації для аналізу — основні переваги методик. Кожна з методик окремо має переваги, однак, в сукупності перша група методик має суттєвий недолік — аналіз інвестиційної привабливості підприємства проводиться на основі оцінки тільки фінансового стану організації.

До другої групи відносять комплексні методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Севрюгин Ю.В. пропонує кваліметричну модель оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Методика Ю.В. Севрюгина дозволяє методом середньозваженого оцінити три локальних і один інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств різних організаційно-правових форм. Недоліком методики є якісний характер параметрів (критеріїв), що ускладнює оцінювання [17].

У методиці Валінурової Л.С. та Казакова О.Б. запропоновано класифікацію внутрішніх факторів потенціалу інвестиційної привабливості підприємства та визначено їх параметри [8].

Отже, у поточних умовах господарювання склалися дві групи оцінки інвестиційної привабливості підприємств. Перша базується на показниках оцінки фінансово-господарської діяльності та конкурентоспроможності підприємства. Друга група використовує поняття інвестиційного потенціалу та інвестиційного ризику.

В європейських країнах для оцінки інвестиційної привабливості досить розповсюдженими є методи рейтингової оцінки, такі як Fortune 500, Global 1000, BusinessWeek 1000. Вони оцінюють інвестиційну привабливість, виходячи з фінансово-господарських показників підприємств: обсяги доходів, прибутків, активів; ефективність інвестицій; збільшення прибутків, доходів, працівників; рівень ринкової вартості компанії [9].

Так, наприклад, в методиці, за версією "Forbes", для оцінки інвестиційної привабливості організації запропоновано використовувати чотири показники:

- виручка;
- прибутковість капіталу;
- ціна акції компанії;
- чиста рентабельність [9].

А. Chandra і А. Reinstein доповнили цю методику оцінки рядом показників, які, на їхню думку, також можуть розкрити ступінь привабливості компанії з точки зору інвесту-

вання: темпи зростання виручки і чистого прибутку, прибуток на одну акцію і темп її зростання за п'ять років, дивідендна прибутковість, коефіцієнт "Ціна/прибуток", частка позикових коштів, балансова вартість однієї акції, ринкова вартість компанії. При цьому в цій моделі не приймаються до уваги якісні показники, оскільки не мають значного впливу на рішення інвесторів [1].

Однак методи, запозичені в іноземних авторів, мають певні недоліки, а саме: спрямовані, насамперед, на фінансові, а не на реальні інвестиції; ті що стосуються реальних інвестицій, розроблені для умов стабільної економіки. Більшість методів заснована на аналізі безсистемних наборів показників фінансового стану підприємства, тобто мають ретроспективний характер, тоді як інвестора цікавлять результати майбутньої діяльності; багато методів засновано на експертній оцінці та мають характер невизначеності, бо відображають суб'єктивну думку експертів [11].

Для оцінки інвестиційної привабливості використовують різноманітні фінансові коефіцієнти. Їх склад визначається відповідно до цілей і глибини аналізу. Варто підкреслити, що коефіцієнти несуть найбільший зміст у тому випадку, коли можна простежити їх динаміку за певний час, наприклад, 3—5 років.

В Україні для визначення інвестиційної привабливості підприємства використовується Положення "Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації", затверджене Наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 та зареєстрованого у Міністерстві Юстиції України 8.02.2001 р. № 121/5312 [19].

Відповідно до цього Положення оцінка підприємства включає в себе: вертикальний (визначення питомої ваги окремих статей фінансових звітів) та горизонтальний аналіз (порівняння величин відповідних показників за декілька періодів, їх зміни та тенденції, а також порівняння з іншими підприємствами галузі). Тобто, за такою методикою, основним джерелом інформації для визначення інвестиційної привабливості є бухгалтерська (фінансова) звітність підприємства.

За результатами вищевикладеного можна зробити висновки, що усі розглянуті методики мають певні недоліки: по-перше, засновані виключно на показниках фінансової звітності та, по-друге, вони є універсальними за своєю суттю, тобто не враховують специфіку діяльності конкретної організації, особливо це відноситься до організацій, що функціонують на ринку ІТ.

Удосконалена методика оцінки інвестиційної привабливості має наступні етапи: (рис. 1).

Оцінка фінансового стану підприємства складається з таких етапів:

- оцінка майнового стану підприємства та динаміка його зміни;
- оцінка фінансових результатів діяльності підприємства (оцінка ліквідності, ділової активності, платоспроможності, рентабельності тощо).

Оцінка майнового стану підприємства дає можливість визначити абсолютні і відносні зміни статей балансу за певний період та їх тенденції, визначити структуру фінансових ресурсів підприємства.

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства передбачає дослідження динаміки та структури фінансових результатів його діяльності, дозволяє визначити фак-

Рис. 1. Удосконалена методика оцінки інвестиційної привабливості компанії

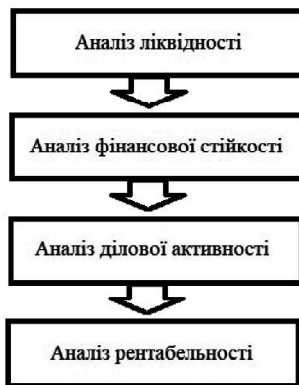

Рис. 2. Етапи фінансового аналізу підприємства

Таблиця 1. Показники оцінки фінансового стану підприємства

Група показників	Показники
Показники ліквідності	– коефіцієнт поточної ліквідності; – коефіцієнт швидкої ліквідності; – коефіцієнт абсолютної ліквідності
Показники фінансової стійкості	– коефіцієнт платоспроможності (автономії); – коефіцієнт фінансової залежності; – коефіцієнт співвідношення мобільних та іммобілізованих активів; – коефіцієнт маневреності власного власних оборотних коштів; – коефіцієнт забезпеченості оборотного капіталу власними джерелами фінансування; – коефіцієнт забезпеченості запасів власними коштами; – коефіцієнт збереження власного капіталу
Показники ділової активності	– коефіцієнт оборотності активів; – коефіцієнт оборотності активів поточних активів; – фондвіддача; – коефіцієнт оборотності власного капіталу; – коефіцієнт оборотності інвестованого капіталу; – коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості; – коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості; – коефіцієнт оборотності матеріальних запасів; – оборотність грошових коштів
Показники рентабельності	– коефіцієнт загальної рентабельності; – коефіцієнт рентабельності власного капіталу; – коефіцієнт рентабельності активів; – коефіцієнт рентабельності оборотних активів; – коефіцієнт рентабельності чистих активів

тори, що вплинули на формування величини чистого прибутку (збитку) підприємства.

Метою фінансового аналізу підприємства, є оцінка його фінансового стану з урахуванням динаміки змін, які склалися в результаті господарської діяльності підприємства за декілька останніх років, визначення чинників, які вплинули на ці зміни і прогнозування майбутнього фінансового стану підприємства. Результати аналізу використовуються для підготовки рекомендацій щодо подальшої діяльності підприємства, його реструктуризації тощо.

Фінансовий аналіз підприємства полягає у виконанні чотирьох основних етапів (рис. 2) [13]:

Показники фінансового стану підприємства, що відповідають кожному з етапів фінансового аналізу підприємства представлені у таблиці 1.

Фінансовий аналіз дозволяє зробити висновок щодо прибутковості або збитковості діяльності підприємства, тенденції зміни основних показників діяльності підприємства порівняно з попередніми періодами, основних факторів, що вплинули на формування кінцевих результатів господарської діяльності підприємства.

Отже, аналіз фінансового стану не є вичерпним для остаточного прийняття рішення щодо інвестицій в конкретне підприємство.

Оскільки більшість компаній (це стосується й сфери ІТ) є акціонерними товариствами, необхідним виступає аналіз підприємства як емітента цінних паперів, де найважливішу роль буде відведено аналізу економічних характеристик акцій підприємства — одержувача інвестицій.

До основних показників аналізу акцій можна віднести:

- рентабельність акціонерного капіталу;
- показник виплати дивідендів;
- коефіцієнт котирування акцій;
- балансова вартості 1 акції;
- прибуток на 1 акцію.

Рентабельність власного (акціонерного) капіталу (ROE) відображає ступінь привабливості суб'єкта господарювання для вкладень коштів акціонерів. Чим вище цей показник, тим більше прибутку приходить на одну акцію, тим вище потенційні дивіденди.

Модель DuPont є розрахунком ROE через три концептуальні складові:

- рентабельність продажів (формула 1);

$$РП = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Виручка}} \quad (1),$$

- оборотність активів (формула 2);

$$ОА = \frac{\text{Виручка}}{\text{Активи}} \quad (2)$$

- фінансовий леверидж (формула 3).

$$\Phi Л = \frac{\text{Активи}}{\text{Власний капітал}} \quad (3).$$

Така модель дозволяє визначити вплив на рівень ROE результатів операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Не менш використовуваною є семи факторна модель оцінки рентабельності активів, яка, на відміну від моделі DuPont, враховує вплив на рентабельність активів більшої, а саме семи, кількості факторів (формула 4).

$$Ra = \frac{П}{П} \times \frac{В}{ОА} \times \frac{ОА}{КЗ} \times \frac{КЗ}{ДБ} \times \frac{ДБ}{Кзб} \times \frac{Кзб}{ПК} \times \frac{ПК}{А} \quad (4),$$

де П — прибуток;
В — виручка від реалізації продукції;
ОА — оборотні активи;
КЗ — короткострокові зобов'язання;
ДБ — дебіторська заборгованість;
Кзб — кредиторська заборгованість;
ПК — позиковий капітал;
А — активи.

По кожному окремому напрямку визначається індекс відносної зміни, що є відношенням показника звітного (планового) періоду до базового (за минулий звітний період) (формула 5).

$$Івз = \frac{Пз}{Пб} \quad (5),$$

де Івз — індекс відносної зміни;
Пз — показник звітного (планового) періоду;
Пб — показник базового періоду.

Інтегральний індекс кожної складової інвестиційної привабливості визначається як відношення індексів окремих показників (формула 6).

$$Іин = \frac{Івз1}{Івз0} \quad (6),$$

де Іин — інтегральний індекс кожної складової інвестиційної привабливості;

Івз1 — індекс відносної зміни звітного (планового) періоду;

Івз0 — індекс відносної зміни базового періоду.

Інтегральний показник інвестиційної привабливості за певний період розраховується як добуток усіх інтегральних індексів кожної складової інвестиційної привабливості (формула 7).

$$Іп = Іин1 \times Іин2 \times Іин3 \times \dots \times Іин10 \quad (7),$$

де Іп — інтегральний показник інвестиційної привабливості;

Іин1, Іин2, Іин3 — інтегральні індекси кожної складової інвестиційної привабливості.

Коефіцієнт котирування характеризується співвідношенням ринкової і балансової вартості однієї акції (формула 8). Зростання цього коефіцієнта характеризує збільшення ринкової вартості акціонерного товариства.

$$Кк = \frac{\text{Ринкова вартість акції}}{\text{Балансова вартість акції}} \quad (8).$$

Балансова вартість — це розмір власного капіталу, що доводиться на одну акцію. Якщо емітовані лише прості акції, то ця вартість визначається діленням власного капіталу на їх кількість (формула 9). Якщо також випущено привілейовані акції, то власний капітал зменшується на їхню сукупну вартість за номіналом або за викупною ціною (для відкличних акцій).

$$Аб = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Кількість емітованих акцій}} \quad (9).$$

З погляду акціонера більш важливою є сума виплачених дивідендів на одну акцію. З цією метою обчис-

люється показник дивідендних виплат на одну звичайну акцію (формула 10).

$$Пдв = \frac{\text{Дивіденди в грошовій формі за звичайними акціями}}{\text{Кількість акцій в обігу}} \quad (10).$$

Прибуток на одну акцію (ПНА) використовується для оцінки попередніх результатів операційної діяльності підприємства з метою формування висновку щодо його потенціалу і прийняття рішень про інвестиції. Його економічний зміст полягає в розкритті ефективності (прибутковості) використання підприємством ресурсів, наданих власниками його звичайних акцій.

Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію, обчислюється за допомогою ділення чистого прибутку або збитку періоду, які належать власникам простих акцій, на середньозважену кількість простих акцій, і таких, що перебувають в обігу протягом цього періоду (формула 11).

$$ПНА = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньозважена кількість простих акцій}} \quad (11).$$

Отже, розглянувши усі методики оцінки інвестиційної привабливості компанії, ми розробили власний алгоритм проведення інвестиційного аналізу:

- а) конкурентний аналіз компанії;
- б) оцінка фінансового стану підприємства, а саме:
 - оцінка майнового стану підприємства та динаміка його зміни;

— оцінка фінансових результатів діяльності підприємства (оцінка ліквідності, ділової активності, платоспроможності (фінансової стійкості), рентабельності).

- в) розрахунок показників аналізу акцій:

— рентабельність акціонерного капіталу (модель DuPont, семи факторна модель оцінки рентабельності активів, що є основою для розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості компанії);

- показник виплати дивідендів;
- коефіцієнт котирування акцій;
- балансової вартості 1 акції;
- прибуток на 1 акцію.

ВИСНОВКИ

За результатами аналізу сучасних підходів та методів оцінки інвестиційної привабливості удосконалено методику оцінки інвестиційної привабливості ІТ-компанії. Запропонована методика оцінки інвестиційної привабливості дозволяє провести аналіз інвестиційної привабливості ІТ-компанії на основі оцінки фінансового стану організації та розрахунку показників аналізу акцій. До найважливіших додаткових можливостей методики відноситься врахування впливу специфіки виду діяльності, а саме: розрахунок інтегрального показника інвестиційної привабливості компанії.

Література:

1. Akhilesh Chandra. Investment appeal of small growth stocks / Akhilesh Chandra, Alan Reinstein // *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting*. — 2011. — № 27 (2). — Р. 315.
2. Анискин Ю.П. Управление инвестиционной активностью: учебное пособие. / Ю.П. Анискин. — М.: Дело, 2012. — С. 309.
3. Белых Л.П. Финансовый анализ в оценке инвестиционной привлекательности предприятий / Л.П. Бе-

лых // Бухгалтерский учет. — 2012. — № 10. — С. 92—99.

4. Бирман Г. Экономический анализ инвестиционных проектов / Г. Бирман, С. Шмидт. — М.: ЮНИТИ, 1997. — 631 с.

5. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента. — Т. 2. — Киев: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. — 448 с.

6. Бланк И.А. Основы инвестиционного менеджмента: в 2-х т. / И.А. Бланк. — К.: Ника-Центр: Эльга, 2001. — Т. 1 — 536 с.; Т. 2 — 512 с.

7. Бочаров В.В. Инвестиции: учебник / В.В. Бочаров. — СПб.: Питер, 2012. — 288 с.

8. Валинурова Л.С. Управление инвестиционной деятельностью: учебник / Л.С. Валинурова, О.Б. Казакова. — М.: Кнорус, 2012. — 384 с.

9. Васина А.А. Финансовая диагностика и оценка проектов / А.А. Васина. — СПб.: Питер, 2004. — 448 с.

10. Ендовицкий Д.А. Оценка потребности в дополнительных средствах финансирования коммерческой организации / Д.А. Ендовицкий // Финансовый менеджмент. — 2011. — № 5. — С. 10—15.

11. Катан Л.І. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства / Л.І. Катан / Фінансові ринки та цінні папери. — 2010. — № 17. — С. 23—25.

12. Киселева Н.В. Инвестиционная деятельность: учебное пособие / Н.В. Киселев. — М.: КНОРУС, 2012. — 432 с.

13. Нечаєва І.А. Визначення факторів інвестиційного розвитку металургійних підприємств у кризових умовах / І.А. Нечаєва // Наука молода. — 2010. — № 13. — С. 46—52.

14. Петухова О.М. Інвестування: навч. посіб. / О.М. Петухова. — К.: "Центр учбової літератури", 2014. — 336 с.

15. Пуліна Т.В. Реінжиніринг як інструмент інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств харчової промисловості: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01 / Пуліна Т.В.; НУХТ. — К., 2006. — 19 с.

16. Пуліна Т.В. Інформаційне забезпечення створення та розвитку кластерних об'єднань підприємств харчової промисловості / Т.В. Пуліна // Бізнес Інформ. — 2013. — № 5. — С. 145—152.

17. Севрюгин Ю.В. Оценка инвестиционной привлекательности промышленного предприятия: автореф. дисс. / Ю.В. Севрюгин. — Ижевск, 2010. — 27 с.

18. Суркин П.Н. Развитие инструментария оценки инвестиционной привлекательности: автореф. дисс. / П.Н. Суркин. — Йошкар-Ола, 2012. — 20 с.

19. Трясичина Н.Ю. Комплексная оценка инвестиционной привлекательности предприятий / Н.Ю. Трясичина // Экономический анализ. — 2012. — № 18. — С. 18—28.

20. Цыганов А.В. Управление инвестиционной привлекательностью промышленного предприятия с учетом оценки его социального потенциала: автореф. дисс. / А.В. Цыганов. — М., 2009. — 23 с.

21. Щиборщ К.В. Оценка инвестиционной привлекательности предприятий / К.В. Щиборщ // Банковские технологии. — 2010. — № 4. — С. 32—36.

References:

1. Akhilesh, C. and Reinstein, A. (2011), "Investment appeal of small growth stocks", *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting*, vol. 27 (2), p. 315.

2. Aniskin, Yu. P. (2012), *Upravlenie investitsionnoi aktivnostyu [Investment activity management]*, Delo, Moscow, Russia.

3. Belyh, L. P. (2012), "Financial analysis in assessing the investment attractiveness of enterprises", *Buhgalterskiy uchet*, vol. 10, pp. 92—99.

4. Birman, G. and Shmidt, S. (1997), *Ekonomicheskii analiz investitsionnykh proektov [Economic analysis of investment projects]*, YuNITI, Moscow, Russia.

5. Blank, I.A. (2001), *Osnovy investitsionnogo menedzhmenta [The fundamentals of investment management]*, vol. 2, Elga-N, Nika-Tsentr, Kiev, Ukraine.

6. Blank, I.A. (2001), *Osnovy investitsionnogo menedzhmenta [The fundamentals of investment management]*, vol. 1, Elga-N, Nika-Tsentr, Kiev, Ukraine.

7. Bocharov, V.V. (2012), *Investitsii [Investments]*, Piter, Saint Petersburg, Russia.

8. Valinurova, L.S. and Kazakova, O. B. (2012), *Upravlenie investitsionnoi deiatelnostyu [Investment management]*, Knorus, Moscow, Russia.

9. Vasina, A.A. (2004), *Finansovaia diagnostika i otsenka proektov [Financial diagnostics and project evaluation]*, SPb, Saint Petersburg, Russia.

10. Endovitskii, D.A. (2011), "Estimation of the need for additional means of financing for commercial organization", *Finansovyi menedzhment*, vol. 5, pp. 10—15.

11. Katan, L. I. (2010), "Estimation of investment attractiveness of the enterprise", *Finansovi rynky ta tsinni papery*, vol. 17, pp. 23—25.

12. Kiseleva, N.V. (2012), *Investitsionnaia deiatelnost [Investment activities]*, Knorus, Moscow, Russia.

13. Nechaieva, I.A. (2010), "Determination of factors of investment development of metallurgical enterprises in crisis conditions", *Nauka moloda*, vol. 13, pp. 46—52.

14. Pietukhova, O. M. (2014), *Investuvannia [Investment]*, Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.

15. Pulina, T. V. (2006), *Reinzhyning yak instrument innovatsiino-investitsiinoi diialnosti pidpriemstv harchovoi promyslovosti [Reengineering as an instrument of innovation and investment activity of food industry enterprises]*, Extended abstract of candidate's thesis, Kiev, Ukraine.

16. Pulina, T. V. (2013), "Information support for creation and development of cluster associations of food industry enterprises", *Biznes Inform*, vol. 5, pp. 145—152.

17. Sevriugin, Yu.V. (2010), *Otsenka investitsionnoi privlekatelnosti promyshlennogo predpriatiia [Estimation of investment attractiveness of an industrial enterprise]*, Extended abstract of candidate's thesis, Izhevsk, Russia.

18. Surkin, P.N. (2012), *Razvitie instrumentarii otsenki investitsionnoi privlekatelnosti [Development of investment attractiveness assessment toolkit]*, Extended abstract of candidate's thesis, Tiumen, Russia.

19. Triasitsina, N. Yu. (2012), "Comprehensive assessment of the investment attractiveness of enterprises", *Ekonomicheskii analiz*, vol. 18, pp. 18—28.

20. Tsyiganov, A.V. (2009), *Upravlenie investitsionnoi privlekatelnosti promyshlennogo predpriatiia s uchetom otsenki ego sotsialnogo potentsiala [Management of the investment attractiveness of an industrial enterprise taking into account the assessment of its social potential]*, Moscow, Russia.

21. Schiborsch, K.V. (2010), "Evaluation of investment attractiveness of enterprises", *Bankovskie tehnologii*, vol. 4, pp. 32—36.

Стаття надійшла до редакції 19.09.2018 р.